

Пантелєєв М.С., Мікоян Е.І.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВУЗІВ

У цей час вищі навчальні заклади (ВНЗ) зштовхнулися з новими глобальними проблемами, викликаними радикальними змінами у світовій політичній й економічній системах. На перше місце серед багатопланових проблем відносин ВНЗ і суспільства висунулася проблема відношення ВНЗ із глобальним ринком. ВНЗ стали повноправними учасниками конкурентного ринку. Нове соціально-економічне зовнішнє середовище змушує ВНЗ трансформуватися у бік організаційної моделі, що дає, насамперед свободу активної діяльності, спрямованої на задоволення сучасних запитів ринку освіти й науки, метою якої є економічний розвиток ВНЗ. Завдання вищої школи на сучасному етапі укладається в пошуку такої нової форми існування, яка, зберігаючи основні функції й головні традиції вищої школи, дозволяє інтегрувати в себе новий ринковий вимір свободи діяльності [1].

Практики й теоретики менеджменту намагаються сформулювати деякі загальні підходи до трансформації ВНЗ у навчальний заклад інноваційного типу, адекватний новим зовнішнім умовам. Інакше кажучи, у цей час активно розробляються методи стратегічного управління вузами й цільові організаційні моделі. Сучасний підхід до реформування системи вищої освіти укладається в необхідності адекватного теперішнім умовам управління вищими навчальними закладами, оскільки багатство сучасних держав обумовлюється не природними й технологічними параметрами, а в першу чергу, людським капіталом і освіта, особливо вище, стає найважливішою компонентом економічного розвитку. Організаційні особливості й сутність вищих навчальних закладів полягає в тому, що вони повинні служити задоволенню потреб осіб в інтелектуальному, культурному й моральному розвитку, а також задоволенню соціально-економічних потреб суспільства, науково-технічний і соціальний прогрес якого немислимий без всебічно освічених і професійно підготовлених фахівців усіх рівнів. Тому ВНЗ повинні виступити сполучною ланкою, що забезпечують взаємодію освіти й науки.

Аналіз методів і підходів до управління вищими навчальними закладами в умовах ринкових відносин показує, що нові умови, у яких працюють сьогодні ВНЗ, вимагають нових, інноваційних підходів до організації їх діяльності, вимагають більш ефективного й гнучкого управління. Функціональні особливості й змістовна сутність управління ВНЗ в системі ринкових відносин характеризується необхідністю створення адекватної організаційної структури, моніторингу зовнішньої й внутрішньої середовищ, розвитку ВНЗ на основі принципів організації, що навчається [2]. У цих умовах якісно змінюється характер, зміст й технологія освітньої, науково-дослідної, фінансово-економічної й виробничо-господарської діяльності ВНЗ, що

природно вимагає відповідних змін у системі керування діяльністю ВНЗ: децентралізації й демократизації управління; руху у бік ринкових моделей організації.

У сьогоднішніх умовах стає необхідною розробка теоретичних і практичних основ управління вищими навчальними закладами, які б стали частиною економічної науки, а саме, економіки освіти в умовах ринкових відносин.

Література: 1. Образование в зеркале рыночной экономики / Отв. ред. А.М. Юрков. – Ростов н/Д: ООО «Терра», 2003.; 2. Титарева С.Л. Управление изменениями в вузе на основе реализации принципов обучающейся организации: Дис. к.э.н. – М., 2003.